

SÈRIE 3

CRITERIS GENERALS

Pregunta 1

S'ha de desenvolupar una de les dues qüestions proposades.

La pregunta val 5 punts que es distribueixen de la següent manera:

- 3 per als continguts, i
- 2 per a la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs.

Avaluació dels continguts (3 punts):

No es tracta que l'examinand resolgui la qüestió amb respostes disperses sinó que elabori la seva resposta com un tema. Val a dir que si desenvolupa correctament i de manera coherent algun altre aspecte no indicat expressament en l'enunciat o el text proposat en una de les qüestions, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, sense sobrepassar mai la puntuació de 3 punts.

Avaluació de la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs (2 punts):

Es valorarà la claredat de l'escriptura, la pertinença de les idees i la capacitat d'establir relacions entre les diferents qüestions proposades.

Pregunta 2

S'ha de desenvolupar un dels dos comentaris proposats.

El comentari de text es podrà puntuar amb cinc punts, distribuïts de la següent manera:

- 3 per als continguts, i
- 2 per als aspectes metodològics del comentari.

Avaluació dels continguts (3 punts):

El comentari de l'examinand no cal que se centri exclusivament en els aspectes assenyalats en l'enunciat, però els ha de tenir en compte; per tant, cada un d'aquests aspectes que no es resolgui en el redactat no sumarà la puntuació que li correspon. Val a dir que si desenvolupa correctament i de manera coherent algun altre aspecte del text proposat, no indicat expressament en l'enunciat, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, sense sobrepassar mai la puntuació de 3 punts.

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys 2025. Criteris d'avaluació

Aspectes metodològics del comentari (2 punts):

Es tracta d'avaluar la capacitat d'argumentació, l'ordenació de les idees, la coherència del discurs, la capacitat expressiva que demostrï l'examinand i, en general, els aspectes propis de la redacció. Un dels dos punts s'assigna al que és pròpiament metodologia de comentari (capacitat d'anàlisi del text, saber-ne extreure les idees de forma argumentada, establir vincles amb altres elements de l'obra i demostrar els coneixements dels seus aspectes retòrics: mètrica, figures estilístiques, gèneres, etc.). No s'ha de valorar negativament una estructuració excessivament escolar (context, tema, estructura...). El que cal valorar negativament és que l'examinand prescindeixi de comentar el text i el prengui com a pretext per a una acumulació d'idees sense cap lligam amb el fragment proposat.

L'altre punt s'assigna als aspectes de redacció del comentari: fluïdesa, adequació del vocabulari, claredat en la redacció i puntuació.

No cal una nota específica per a cada un d'aquests dos aspectes. Les indicacions anteriors no són més que una pauta, que el corrector sabrà utilitzar prou per a establir la puntuació entre zero i dos punts.

Reducció per errors de llengua

- La reducció de nota ha de respondre a una valoració global dels errors comesos.
- Es restarà un punt de l'examen si hi ha errors greus d'ortografia, frases agramaticals, barbarismes flagrants, greus problemes de puntuació...
- Es restarà mig punt si conté menys errors greus (fins a quatre o cinc) o si els que hi ha no es consideren tan greus (dièresis, determinats usos dels relatius i dels pronoms febles, construccions dubtoses...). La suma de pocs errors greus i d'alguns errors lleus es penalitzarà amb un punt.
- Si els errors fossin molt greus o quantiosos, o impliquessin dificultats greus de comprensió, la reducció de la nota global podria arribar als dos punts.
- No es restarà de la puntuació si s'adverteixen errors atribuïbles a lapsus o per la presència de pocs errors lleus.
- Quan s'apliqui una reducció de la nota per alguns dels motius indicats, s'assenyalarà en l'espai destinat a tal efecte.

OPCIÓ A

TEMA

1.a. [*La plaça del diamant*, de Mercè Rodoreda]

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats a l'enunciat; és a dir:

- Si comenta la recurrència dels coloms en aquesta novel·la de Mercè Rodoreda i n'explica la seva simbologia canviant. (0'75 punts)
- Si explica que al principi de l'obra el nom amb què en Quimet bateja la Natàlia —Colometa, petit colom...— és símbol d'alegria i llibertat. (0'75 punts)
- Si matisa que ben aviat la presència dels coloms adquirirà un sentit diferent, d'opressió, submissió, infelicitat, despersonalització, pèrdua d'identitat. Així, els coloms, que causen el desordre a casa de la Natàlia, són el símbol de la subordinació que en Quimet porta a casa. (0'75 punts)
- Si fa notar que a mesura que els coloms envaeixen la casa, Quimet envaeix la vida de Natàlia i la sotmet a la seva voluntat. (0'75 punts)
- Si comenta que al final de la novel·la, quan Quimet és mort i Natàlia es torna a casar, el motiu dels coloms es transforma en un procés que embelleix i magnifica oníricament. Per això, quan les dones del parc on va a passejar Natàlia l'anomenen la senyora dels coloms, ella explica una història idealitzada que no té res a veure amb la realitat viscuda.

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys 2025. Criteris d'avaluació

1.b. [Terra baixa, d'Àngel Guimerà]

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats a l'enunciat; és a dir:

- Si explica que Nuri és la petita de les tres germanes “Perdigones” —Pepa, Antònia i Nuri—, l'amo de les quals és Sebastià. (0'5 punts)
- Si comenta que és un personatge que personifica, d'entrada, la innocència i la ingenuïtat de la infantesa, combinades amb la candidesa, la puresa i la confiança que es manifesten en la relació de proximitat i de complicitat amb Marta. (0'5 punts)
- Si s'adona que, tot i viure a la terra baixa, la Nuri és un personatge que encara no està contaminat per les baixes passions ni per la maldat, alhora que la seva ingenuïtat la deslliura de qualsevol de les culpes que apareixen a l'obra. (0'5 punts)
- Si esmenta que, tot i ser un personatge secundari, influeix en la trama argumental de l'obra perquè les seves preguntes, els seus dubtes i la por que viu en alguns moments generen tensions en el drama. Això permet el descabellament tràgic de la història. Per exemple, és l'única que estima la parella protagonista —Manelic i Marta— i que vol el seu bé, fins al punt de preparar la fugida de la protagonista. (1 punt)
- Si explica que és el vincle d'unió entre la terra alta —per la seva netedat de cor— i la terra baixa —en la qual ha nascut però de la qual no se sent plenament part. (0'5 punts)

COMENTARI

2.a. [*Niebla*, de Miguel de Unamuno]

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si explica que en entre els capítol XXIII i XXIV Augusto decideix fer un estudi sobre psicologia femenina perquè dubta entre no casar-se o tenir dues dones. (1 punt)
- Si comenta que per mitjà d'aquest experiment l'autor fa una paròdia sobre el mètode científic, en el qual cadascuna de les tres dones en què s'ha fixat el protagonista representa una de les «potències de l'ànima», que no pot integrar completament: intel·ligència, sentiment i voluntat. (1 punt)
- Si posa en relació aquest fragment amb el final de l'obra, quan Augusto mor, i diferents personatges atribueixen el trist desenllaç a problemes al cor —«un ataque de asistolia»—, d'altres al cap, i alguns a l'estómac —«un asiento». Però el metge conclou que «este señor don Augusto ha muerto de las tres cosas, de todo el cuerpo, por síntesis» o, el que és el mateix, una mort psíquica —de la intel·ligència, el sentiment i la voluntat—, que per a Unamuno és la mort vertadera. (1 punt)

Si l'alumne complementa la resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys 2025. Criteris d'avaluació

2.b. [Nada, de Carmen Laforet]

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si explica que el fragment pertany al primer capítol de l'obra, on es descriu l'arribada de la protagonista, Andrea, a la ciutat de Barcelona, amb la finalitat d'estudiar. Allà haurà de conviure amb els seus familiars que resideixen a l'eixample de Barcelona, en unes condicions econòmiques de postguerra nefastes. (0'75 punts)
- Si comenta que Andrea és presentada com una noia innocent, alegre i una mica inconscient que, en arribar a Barcelona, com es pot llegir en el fragment, contrasta amb el que veu: el «rumor de la gente», «las luces siempre tristes», l'«aire pesado», una «masa de casas dormidas»... (0'75 punts)
- Si fa notar que la metàfora de la gota entre el corrent ofereix una imatge diminuta de la protagonista, que és engolida per una massa immensa, la qual pot ser interpretada com una valoració negativa de la petitesa i com la pèrdua de la pròpia independència en veure's arrossegada per una realitat externa més forta. (0'75 punts)
- Si explica que la narració és autodiegètica i focalitzada en el personatge d'Andrea, que és el centre de la novel·la i que ofereix al lector els fets de la història sense cap altra mediació literària que la seva narració en primera persona. (0'75 punts)

Si l'alumne complementa la resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.

OPCIÓ B

TEMA

1.a. [*Luces de bohemia*, de Ramón del Valle-Inclán]

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si l'examinand explica que l'afirmació de Valle-Inclán fa referència a les tres formes artístiques de veure el món que l'autor proposa: la mirada des de baix, quan es vol mostrar els personatges com a herois; des del mateix nivell, quan es descriuen els personatges com a iguals; i des de dalt, quan es pretén construir personatges que són com ninots, animals o titelles al servei del narrador. (0'5 punts)
- Si comenta que a *Luces de bohemia* la majoria de personatges són descrits des de dalt per a ser degradats amb alguna de les tècniques d'animalització o cosificació que utilitza l'autor. (0'5 punts)
- Si concreta, per exemple, que els obrers semblen reduïts a coses —«obreros golfantes – blusa, bufanda y alpargata»—, Don Latino és un titella, una caricatura de la bohemia i un tipus miserable que pren la cartera a Max abans que mori — «Max, estás completamente borracho, y sería un crimen dejarte la cartera encima, para que te la roben. Max, me llevo tu cartera, y te la devolveré mañana». (1 punt)
- Si explica que aquesta tècnica de caracterització dels personatges té a veure amb el tema central de l'obra, que és la impossibilitat de viure en la España injusta, opressiva i absurda de la dictadura, en la qual l'honestedat i la noblesa no tenen cabuda. I si posa en relació la descripció grotesca de la realitat amb l'esperpent que són tots aquests personatges, amb l'excepció de l'anarquista i la mare de l'infant assassinat per la policia. (1 punt)

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys 2025. Criteris d'avaluació

1.b. [Retahílas, de Carmen Martín Gaité]

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si explica que a *Retahílas* hi apareixen diferents narradors, un al preludi i l'epíleg, i dos més en la resta de l'obra. (0'75 punts)
- Si concreta que el narrador del preludi i l'epíleg és extradiègètic-heterodiegètic, és a dir, extern a l'acció dels personatges i que escriu en tercera persona; i que les dues altres veus narratives les encarnen els dos personatges protagonistes, Eulàlia i Germán, que es converteixen en narradors intradiegètics-autodiegètics, és a dir, que escriuen en primera persona des de dins del diàleg que mantenen. (0'75 punts)
- Si explica que al llarg de la conversa entre Eulàlia i Germán —que s'han traslladat a casa de la seva àvia per estar amb ella durant els darrers dies de la seva vida— cadascun d'ells reconstrueix la seva biografia de manera dialogada y desapareix la veu narrativa externa. (0'75 punts)
- Si fa notar que aquesta tècnica narrativa permet que els personatges es converteixin en l'*alter ego* de Martín Gaité, amb una reflexió sobre la pròpia identitat per mitjà del diàleg, entès com a fonament de la comprensió humana, de la reflexió sobre els valors humans i com a revisió del passat viscut. (0'75 punts)

COMENTARI

2.a. [Cròniques de la veritat oculta, de Pere Calders]

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si explica que en aquest conte, com en tants altres del llibre *Cròniques de la veritat oculta*, el personatge és presentat amb una psicologia «plana» i inconsistent que no s'adiu amb la irracionalitat i amb els fets fantàstics que li toquen de viure. (1 punt)
- Si posa en relació aquesta inconsistència amb altres recursos que utilitza l'autor: apatia davant d'un fet extraordinari —aparició de la seva consciència en forma d'àngel—, absència de descripcions físiques del personatge, ús d'un nom —Depa Carel·li— que el fa llunyà i distant al lector... (1 punt)
- Si comenta que mitjançant els recursos esmentats l'autor presenta uns fets extraordinaris i fantàstics, que sobrepassen tot el que la raó podria arribar a acceptar com a creïble, com si fossin del tot certs i demostrables, fins al punt de pràcticament fer desaparèixer, en el joc literari, la frontera entre allò que és fantàstic i allò que és real. (1 punt)

Si l'alumne complementa la resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys 2025. Criteris d'avaluació

2.b. [Bruixa de dol, de Maria Mercè Marçal]

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si situa «Vuit de març» com a darrer poema de *Bruixa de dol*, de Maria Mercè Marçal, i explica que és la culminació gairebé programàtica de la reivindicació feminista que s'ha anat construint literàriament al llarg de tot el llibre. (0'5 punts)
- Si posa en relació la situació del poema i el seu contingut amb el títol que recorda el dia reconegut internacionalment com el dia de les dones i, consegüentment, el dia de la lluita feminista i per la igualtat. (0'5 punts)
- Si comenta que al llarg del poema es descriu la conversió de les penúries viscudes per les dones transgressores —«les dones / que cremaren ahir»— i que eren fruit del patriarcat —«aquest cel tancat», en una proposta esperançadora i alliberadora. (0'5 punts)
- Si explica que, després del ritual transformador descrit en la quarteta inicial, es van desgranant tot d'elements que conformaran el pas cap a la llibertat final: en la segona estrofa es descriu l'aplec de totes les dones, que transformaran el foc de la destrucció i l'opressió en flama purificadora que permetrà deixar enrere allò que les ha esclavitzat i que simbòlicament s'identifica amb les feines domèstiques —escombres, cossis, draps de cuina, sabó, blauet, bolquers...—; en la tercera estrofa es projecta un futur en què de les cendres del foc alliberador en naixerà no la força, ni el poder, ni la guerra —«ni per l'or ni pel ferro / per ceptres ni punyals»— sinó «la vida per arma i per escut»; i en la tercera estrofa es culmina la descripció d'aquest alliberament, amb l'inici d'una nova història en què les dones, completes i en majúscula, vindicaran el seu espai i el seu lloc —«Vindicarem la nit / i la paraula DONA»— per fer créixer «l'arbre de l'alliberament». (1'5 punts)

Si l'alumne complementa la resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.